

5.2 Vidensamarbejde (tidl. Viden i arbejde)

Projektejer: Elinor Bæk Thomsen, Regional Udvikling/Innovation og Forskning.

Projektleder: Jørn Kristiansen, Regional Udvikling/Innovation og Forskning.

Projektets titel er ændret fra "Viden i Arbejde" til "Vidensamarbejde" for at signalere en to-sidet proces, hvor både videninstitutioner og virksomheder bidrager med viden.

1. Indledning

Samarbejdet mellem virksomheder og videninstitutioner er afgørende for innovation og udvikling i regionens erhvervsliv. Opgaven i forprojektet har været at foreslå initiativer, der kan styrke vidensamarbejdet i regionen.

Der findes allerede en række initiativer i regionens videncenter og brobygningsinstitutioner. Videncenteret er præget af ét stort universitet og et mangfoldigt uddannelsesmiljø. Samtidigt findes der en række brobygningsinstitutioner, der har som opgave at skabe samarbejde og matchmaking mellem viden og erhverv.

Nogle af disse, f.eks. erhvervskontakten og forskerparkerne er placeret tæt på videninstitutionerne, mens andre, f.eks. VIFU (Videncenter for Fødevareudvikling) eller Teknologisk Institut knytter sig tættere på virksomhederne. Hertil kommer hele erhvervsservicesystemet med Væksthus Midtjylland og lokale erhvervsråd, der også har vidensamarbejdet som en vigtig funktion.

Samtidigt indgår vidensamarbejde som et naturligt led i Vækstforums megasatsninger og flere andre indsatsområder i erhvervshandlingsplanen.

Det er dog forprojektgruppens vurdering, at der stadig er et stort potentiale for at styrke vidensamarbejdet. En vigtig udfordring har derfor været at formulere en indsats, der kan styrke, supplere og/eller effektivisere eksisterende initiativer.

2. Formål

Projektet relaterer sig til erhvervsudviklingsstrategiens delmål: "At øge virksomheders innovationskompetencer".

3. Mål

Det centrale mål med Vidensamarbejde er "at fremme samarbejdet mellem erhvervsliv og videninstitutioner og hermed sikre udveksling og anvendelse af ny forskning og viden."

4. Baggrund

I efteråret 2006 blev der nedsat en tænketank, hvor opgaven var at komme med inspiration til initiativer, som kan fremme vidensamarbejdet i Region Midtjylland.

I tænketankens rapport fokuseres der især på;

- at øge og optimere "mødet mellem mennesker", der samarbejder om videnudvikling,
- at forbedre vidensamarbejdet ved at undersøge processen bag og komme med forslag til metode- og redskabsudvikling,
- at videreformidle best practice på området,
- at skabe rammer for et mere forpligtende samarbejde mellem videninstitutioner, private virksomheder, brobyggere og region.

Den 13. juni 2007 blev der etableret en forprojektgruppe til videreudvikling af tankerne. Gruppen består af:

1. Prorektor Mette Boch, Århus Universitet.
2. Fuldmægtig Kia Troen, Århus Universitet, Forskerkontakten.
3. Direktør Frank Stenzhorn, Grundfos.
4. Projektkoordinator Jeppe Spure Nielsen, Alexandra Institutet.
5. Professor Leif Østergaard, Århus Universitetshospital.
6. Chefkonsulent Rasmus Conradsen, Akademikernes Centralorganisation.
7. Fuldmægtig Maria Kanstrup-Clausen, Forsknings- og Innovationsstyrelsen.
8. Udviklingschef Kim Kofod Hansen, Randers kommune.
9. Projektleder Gunild Brunning, VIFU.
10. Professor Morten Pilegaard, Aarhus Business School.

Jens Nyholm fra RegLab har været tilknyttet forprojektgruppen som rådgiver.

Tony Højgård fra Højgaard's Maskinfabrik, Jon Wulff Petersen fra Tech Transfer Office, og Bendt Schou fra VidenDanmark har været tilknyttet som videnpersoner.

Ina Drejer fra afdelingen Innovation og Forskning i Regional Udvikling er tilknyttet projektet bl.a. for at sikre sammenhæng med projekt "Markedsplads for højtuddannede". Jan Sørensen fra afdelingen Virksomheds- og kompetenceudvikling i Regional Udvikling er tilknyttet projektet for at sikre sammenhæng til aktiviteterne her - f.eks. klynger og kompetenceplatform.

Gruppen præsenterer med dette oplæg sine tanker og forslag til, hvordan man kan øge vidensamarbejdet i Region Midtjylland.

5. Indhold

Forprojektgruppen foreslår, at indsatsen deles op på to fokusområder:

- Strategiske samarbejder med videninstitutioner, brobyggere og erhvervsservicesystemet.
- Metodeudvikling, hvor der eksperimenteres med nye metoder, redskaber og processer i vidensamarbejdet.

5.1. Strategiske samarbejder

Forprojektgruppen foreslår, at der udvikles strategiske samarbejder med Århus Universitet, VIA University College, brobyggerne og erhvervsservicesystemet i Region Midtjylland. De strategiske samarbejder skal fastlægge fælles mål og konkrete projekter, der kan styrke vidensamarbejdet.

Arbejdet skal sættes i gang via 4 udviklingsgrupper med repræsentanter for hhv. Århus Universitet, VIA University College, brobyggerne og erhvervsservicesystemet. Opgaven bliver at beskrive, hvordan parterne gennem fælles prioriteringer indenfor forskning, uddannelse, erhvervsservice og udviklingsprojekter kan bidrage til at øge innovation, vækst og udvikling. Arbejdsgrupperne skal inddrage indenlandske og udenlandske erfaringer fra regioner, som gør sig særligt positivt bemærket i forhold til vidensamarbejde.

Eksisterende samarbejdsprojekter skal indgå i overvejelserne. For Århus Universitets vedkommende gælder det f.eks. Forskerkontakten, Erhvervskontakten og de erhvervsrettede forskerskoler vedr. bio- og nanoteknologi.

Region Midtjylland er i øjeblikket ved at gennemføre en analyse af brobyggerne i regionen. Dette materiale vil være et vigtigt input i samarbejdet med brobyggerne.

I forhold til erhvervsservicesystemet skal det undersøges hvilke initiativer, der kan ruste erhvervschefer og –konsulenter bedst muligt i forhold til deres rolle som formidlere af vidensamarbejde. Der kan der f.eks. tages udgangspunkt i erfaringer fra Nordjylland, hvor man har etableret en særlig certificeringsordning,.

Resultatet af arbejdet, med forslag til hvordan indsatsen kan tilrettelægges, forelægges for Vækstforum på mødet i august 2008, hvorefter de fælles initiativer implementeres.

Det foreslås dog, at der allerede nu sættes et konkret projekt i gang. Det drejer sig om Babel – et videns- og kompetencecenter for bygge- og anlægsbranchen. Branchen har en stærk position i regionen, og opgaven er at etablere et effektivt og bæredygtigt netværk mellem uddannelsesinstitutioner, entreprenører, rådgivere og bygherrer.

Århus Amt har støttet gennemførelsen af et forprojekt, og projektet bakkes op af brancheforeningen, BYG, og Erhvervs- og Byggestyrelsen. Babel har fået tilsagn fra Byggeriets Uddannelsesfond om en medfinansiering på 750.000 over en 3-årig periode fra 2008 – 10. Derudover finansieres projektet af Århus Arkitektskole, Dansk Byggeri og 3F.

5.2. Metodeudvikling

Forprojektgruppen har drøftet forskellige forslag til udvikling af metoder, redskaber og processer i vidensamarbejdet. Det foreslås, at der i første omgang sættes to eksperimenter igang:

- VidNet.
- ABS Broadcast.

VidNet

Der kan være store forskelle på kultur og sprog i private virksomheder og i forskningsmiljøerne. Faglige termer og beskrivelser af metodiske sammenhænge, redskaber og effekter bliver mere og mere specialiserede. Fælles sprog i udviklingsarbejdet er et afgørende parameter for succesfulde forløb.

Formålet med VidNet er at undersøge, hvordan man via skabelsen af fælles sprogplatforme kan bane vejen for samarbejde og for accelererede udviklingsprocesser, hvor internettet anvendes som "oversætterordbog". Der foreslås, at der iværksættes et særligt forsøg i Holstebro på VIA (CVU Vita), hvor der eksperimenteres med sprogets rolle i forbindelse med vidensamarbejde. Samtidigt planlægges det at sætte et lignende forsøg i gang under megasatsningen erhvervsundhed, så der bliver flere erfaringer at bygge på.

ABS Broadcast

Århus Business School ønsker at iværksætte et forsøg med praktisk anvendelse af de nyeste web 2.0 redskaber på internettet. ABS broadcast er et forsøg med forsknings- og vidensamarbejdsformidling via live TV, webtv og video og nye former for mediepartnerskaber som ABS har aftalt med de kendte medier i Danmark. Der er tale om et koncept under inspiration fra bl.a. London Business School. Ideen er at formidle forskning og forskningssamarbejder via digitale tv- og video formater og distribuere dem via web og partnerskaber til øvrige medier. Målet er at udvikle en professionel forsknings- og vidensamarbejdsformidling via de billedbårne medier og distribuere historierne så bredt ud som muligt. Projektet er et metodeudviklingsprojekt. Det foreslås, at der indgås resultatkontrakt om forsøget med Århus Universitet umiddelbart efter projekt Vidensamarbejde er godkendt.

Samtidigt foreslås det, at mulighederne for at igangsætte yderligere 2-3 forsøgsprojekter undersøges. Forprojektgruppen har drøftet forskellige idéer:

- **Koncentreret vidensamarbejde:** Forsøg med en koncentreret indsats for at "booste" viden ind i særligt udvalgte pilotvirksomheder.
- **Web 2.0 redskaber:** Eksperimenter med at anvende nye muligheder på internettet til vidensamarbejde, f.eks. blogs, communities og wikis.
- **Åben innovation:** Eksperimenter, der inddrager mange deltagere i en åben innovationsproces.

6. Målgruppe

Den primære målgruppe for projektet er private og offentlige virksomheder og videninstitutioner i Region Midtjylland.

7. Organisering og aktører

Det foreslås, at der dannes en styregruppe for projektet med udgangspunkt i forprojektgruppen, suppleret med relevante samarbejdspartner. Styregruppen får til opgave at følge projektet, at skabe sammenhæng mellem delelementerne og sikre den strategiske udvikling.

8. Projektets relationer til kriterier i Vækstforums handlingsplan

Indsatsen relaterer sig især til flg. to kriterier:

Styrkelse af og koordinering med igangværende initiativer inden for samme og relaterede områder. Projektets mål er at videreudvikle det allerede eksisterende vidensamarbejde i regionen

og skabe mere og bedre samarbejde i fremtiden. Dette sker i et integreret samspil med allerede eksisterende regionale og nationale ordninger. Samtidig sker det koordineret med Vækstforums megasatsninger og konkrete projekter som f.eks. "Markedsplads for højtuddannede".

Initiativer skal gennemføres i et privat-offentligt samarbejde, hvor parternes viden, styrke og potentiale fusioneres til nye løsninger, produkter og ydelser. Fokus for projektet er øget samarbejde om udviklingsprojekter og innovation mellem offentlige videninstitutioner og private virksomheder, hvor øget transparens og eksperimenter på tværs af de klassiske brancheopdelinger og institutinddelinger i videninstitutionerne udfordres. Projektets metodeudviklingsdel med forsøg med nye mødeplatforme, nye redskaber og metoder i vidensamarbejdet har til hensigt at synliggøre nye muligheder i nye rammer og øge potentialet for udvikling i eksisterende rammer.

9. Projektets relationer til øvrige regionale og nationale initiativer

Projektet relaterer sig til det nye regeringsprogram november 2007 og videninstitutionernes rolle i forhold til erhvervsudvikling.

Projektet relaterer sig også til Globaliseringsrådets anbefalinger om universiteter i verdensklasse, hvor der bl.a. peges på at videninstitutionerne skal have en klar tilskyndelse til at sikre, at forskningen bliver anvendt i samfundet.

Projektet relaterer sig endvidere til eksisterende regionale initiativer ("arv og gæld" fra amterne) og rummer både udvikling af nye tiltag og viderefører eksisterende initiativer i Vækstforums regi. Blandt de eksisterende initiativer hører Forskerkontakten og Erhvervskontakten ved Århus Universitet, forskerskolerne for bioteknologi og nanoteknologi ved Århus Universitet og udviklingsprojektet BABEL, der er et videncenter inden for bygge- og anlæg.

Endelig er projektet nært knyttet til projekt, "Markedsplads for højtuddannede", som blev vedtaget af Vækstforum i juni 2007. Markedsplads for højtuddannede omfatter eksperimenter som understøtter efterspørgslen efter højtuddannet arbejdskraft.

10. Projektets relationer til megasatsningerne

Vidensamarbejde er en integreret del af megasatsningerne – fødevarer, Erhverv/sundhed og energi og miljø. Der indgår samarbejde om viden og udvikling i alle megasatsninger og i projekt Vidensamarbejde skal der udvikles forsøg med metoder, processer og redskaber i vidensamarbejdet, som kan afprøves i en eller flere megasatsninger. I forbindelse med udviklingen af strategiske samarbejder med Århus Universitet og CVU University College og brobyggere og erhvervsservicesystemet vil Vækstforums strategi og handlingsplaner og initiativer være udgangspunktet for de samarbejder, der kan indgås aftaler om – herunder ikke mindst megasatsningerne.

11. Tidsplan

Januar-februar 2008

- Etablering af styregruppe.
- Nedsættelse af fire arbejdsgrupper, der skal udvikle de strategiske vidensamarbejder med Århus Universitet, VIA University College, brobyggere og erhvervsservicesystemet.

20. februar

- Behandling i Regionsrådet.
- Igangsætning af Babel, Vidnet og ABS Broadcast.

29. august

- Behandling af forslag til strategiske vidensamarbejder.

Ultimo 2010

- Evaluering.
- Projektafslutning.

Løbende

- Møder i styregruppen.
- Fremlæggelse af nye forslag til metodeudvikling.
- Status.

12. Effekt

Effekten af projekt Vidensamarbejde forventes at være et øget vidensamarbejde mellem videninstitutioner og private og offentlige virksomheder. Det øgede vidensamarbejde skal bygge på en bedre organisering, mere effektive metoder og redskaber og flere og bedre platforme, hvor personer fra forskningsmiljøerne og virksomhederne kan mødes.

Effekten forventes også at være øget fokus på og mere omtale af vidensamarbejde, som en effektiv vej til forbedrede produkter og serviceydelser, for derigennem at øge konkurrenceevne og forbedre service.

Det vil også være en effekt af projektet, at der vil blive inddraget ny viden fra foregangsregioner i ind- og udland om vidensamarbejde og at få skabt dokumentation for "best practice" på området, som kan inspirere virksomheder, videninstitutioner og brobyggere i Region Midtjylland.

Den konkrete effekt, samt hvordan denne kan måles vil fremgå af de strategiske aftaler og af resultatkontrakter på de enkelte initiativer, samt i afrapporteringen fra projektet.

13. Overvågning af projektets fremdrift

Overvågningen af projektets fremdrift varetages af styregruppen for projektet, samt af administrationen. Vækstforum vil, i forbindelse med de ½ årlige statusrapporteringer, få mulighed for at følge projektets fremdrift. Samtidig vil de strategiske samarbejder med videninstitutioner, brobyggere og erhvervsservicesystemet skulle udmøntes i resultatkontrakter med operatører på de forskellige initiativer, hvor bl.a. proces og effekt vil være beskrevet.

14. Budget og finansiering

Initiativer	2008	2009	2010	I alt
Bevilling:				
Udvikling af strategiske vidensamarbejder				
Studieture, seminarer, møder mv.	0,8			0,8
Babel	2,1	2,1	3,1	7,3
Metodeudvikling				
VIDNET*	1,5	1,5		3,0 *
ABS-broadcast**	5,4	2,6		8,0 **
I alt	9,8	6,2	3,1	19,1
Reservation				
Reservation til yderligere 2-3 forsøgsprojekter	6,00	6,0	6,0	18,0

* Heraf medfinansiering på 1,5 mio. kr. fra Århus Universitet og CVU Vita.

** Heraf medfinansiering på 5,5 mio. kr fra Århus Universitet.

FINANSIERING

	2008	2009	2010	I alt
Bevilling:				
Strategiske samarbejder, 2 forsøgsprojekter og Babel				
Region Midtjylland	3,1	3,2	1,8	8,1
Videninstitutioner	5,5	1,8	0,1	7,4
Priv. virksomheder	1,2	1,2	1,2	3,6
I alt	9,8	6,2	3,1	19,1
Reservation				
Reservation til yderligere 2-3 forsøgsprojekter				
Region Midtjylland	2,0	2,0	2,0	6,0
Videninstitutioner	1,0	1,0	1,0	3,0
Private virksomheder	1,0	1,0	1,0	3,0
EU	2,0	2,0	2,0	6,0
I alt	6,0	6,0	6,0	18,0

Herudover vil der være yderligere finansieringsbehov, når handlingsplanerne for de strategiske vidensamarbejder foreligger i august.

15. Forankring efter projektperioden

I forbindelse med de strategiske samarbejder med videninstitutioner, brobyggere og erhvervs-servicesystemet vil forankring af samarbejdet og de konkrete initiativer blive defineret. I forbindelse med metodeudvikling vil det i de tilhørende resultatkontrakter blive defineret, hvordan forankring skal ske.

Ved afrapportering af projektet vil der blive taget stilling til forankring af initiativer som videreføres.

16. Evaluering

Evaluering af projektet vil blive foretaget løbende og ved afslutning af projektet. Dette vil bl.a. ske ved

- justering og eller fornyelse af de strategiske samarbejder med videninstitutioner, brobyggere og erhvervsfremmesystemet,
- at der i resultatkontrakter med operatørerne på de forskellige initiativer indgår krav om evaluering,
- at det indgår i statusredegørelser til Vækstforum,
- afrapporteringen.

Styregruppen vil være ansvarlig for koordinering og fremdrift i det samlede projekt i hele projektperioden og vil afsluttende afrapportere forløbet – bl.a. i forbindelse med en konference.